
[2020-40-RE](#)

Causa 2020-40-RE

(*Roure Ramírez i d'altres c/ Premsa Andorrana, SA*)

Número de registre 242-2020. Recurs d'empara

Aute del 13 de juliol del 2020

BOPA núm. 92, del 22 de juliol del 2020

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 13 de maig del 2020, per la representació processal dels Srs. Gerard Roure Ramírez, Patricia Olmo Rovira, Sergi Moreno Marín, Antoni Aguilar Ribot, Aurora Braganza Castellanos, Miquel Videl Plasencia, Richard Imbernón Ríos, Cristian Gabriel Sánchez, Sergi Marsal Aranega, Rafael Amat Escobar, Julià Sánchez Soto, Adrián Pérez Teixidó i Joan Aguilera Jiménez mitjançant el qual interposa un recurs d'empara contra l'aute del 7 de gener del 2020 i la sentència del 27 de gener del mateix any, dictats per la Batllia de Guàrdia (Penal), i contra la sentència del 22 d'abril del 2020, dictada per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia, en el marc d'un procediment urgent i preferent, per una presumpta vulneració dels drets a la intimitat i a l'honor, reconeguts a l'article 14 de la Constitució, així com per la vulneració de diversos vessants del dret a la jurisdicció, en particular, el dret a la presumpció d'innocència, reconeguts tots ells a l'article 10 de la Constitució, i, atès que demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets esmentats, que anul·li les resolucions impugnades i que acordi retirar la notícia denunciada de tots els medis digitals o físics. Així mateix, demana que mentre duri la tramitació d'aquest recurs i de manera prèvia s'impedeixi l'accés per internet a la notícia que els afecta;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 14, 41.2, 98 c) i 102;

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítols primer i sisè;

Escollat l'informe del magistrat ponent, Sr. Dominique Rousseau;

1. Antecedents processals davant les jurisdiccions ordinàries

1.1. Atès que el 30 d'agost del 2019 el Diari d'Andorra va publicar una notícia intitulada "*Dinou*

empleats públics van cobrar de la federació sense fer la declaració", diversos afectats van presentar una querella contra la societat Premsa Andorrana, SA, en què se sol·licitava, entre d'altres, que s'impedís l'accés digital a la notícia en litigi, per tal com consideraven que la publicació de certes dades personals vulnerava els seus drets a la intimitat, a l'honor i a la presumpció d'innocència.

1.2. Seguidament, en considerar que no s'efectuava cap diligència d'investigació, el 30 d'octubre del 2019, la part recurrent va instar un procediment abreuïat, d'acord amb les disposicions de la Llei 30/2014, del 27 de novembre, qualificada de protecció civil als drets a la intimitat, a l'honor i pròpia imatge, en què reproduïa la mateixa mesura cautelar d'impedir l'accés digital a la notícia, afegint una pretensió reparadora. No s'ha dut al coneixement d'aquest Tribunal que aquest procediment hagi estat resolt.

1.3. Per tal com no s'havia acordat la mesura cautelar sol·licitada, el 10 de desembre del 2019, la part recurrent va endegar un procediment urgent i preferent, d'acord amb les disposicions de l'article 41.1 de la Constitució.

1.4. El 7 de gener del 2020, la batlle de guàrdia va dictar un aute mitjançant el qual acordava no donar lloc a la mesura cautelar sol·licitada de prohibició de l'accés a la web de la notícia publicada.

1.5. El 27 de gener del 2020, la batlle de guàrdia va dictar una sentència en què estimava parcialment l'excepció peremptòria d'inadequació de procediment, formulada, per la societat Premsa Andorrana, SA, i, desestimava la demanda interposada en relació amb la vulneració del dret a la presumpció d'innocència.

1.6. La representació processal dels recurrents va interposar apel·lació contra aquesta decisió en el marc del procediment urgent i preferent, i, el 22 d'abril del 2020, la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia va dictar una sentència mitjançant la qual desestimava el recurs plantejat.

1.7. El 13 de maig del 2020, la representació processal dels recurrents va interposar un recurs d'empara contra l'aute del 7 de gener del 2020 i la sentència del 27 de gener del mateix any, dictats per la Batllia de Guàrdia (Penal), i contra la sentència del 22 d'abril del 2020, dictada per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia, en el marc d'un procediment urgent i preferent, per una presumpta vulneració dels drets a la intimitat i a l'honor, reconeguts a l'article 14 de la Constitució, així com per la vulneració de diversos vessants del dret a la jurisdicció, en particular, el dret a la presumpció d'innocència, reconeguts tots ells a l'article 10 de la Constitució.

2. Argumentació jurídica

2.1. Argumentació dels recurrents

- En primer lloc, aquesta part recorda que l'article de premsa impugnat els acusava d'haver cobrat diners de la Federació Andorrana de Futbol sense declarar-los, publicant extractes de la instrucció judicial que se seguia contra ells en què es divulgaven noms i cognoms, professió i número de cens.

- Considera que la Sala Civil no va fonamentar degudament la seva decisió en relació amb l'acceptació de l'excepció peremptòria d'inadequació de procediment plantejada per la part adversa.

- Segons el seu parer, és possible seguir alhora el procediment abreujat per la protecció dels drets a la intimitat i a l'honor, establert a la Llei 30/2014, i el procediment urgent i preferent, previst per la Constitució.

- Efectivament, considera que no hi ha una identitat subjectiva, ja que el primer s'adreça contra els dos periodistes signants de l'article i contra la societat Premsa Andorrana, SA, en canvi, el segon, s'adreça únicament contra la societat esmentada; considera també que no hi ha identitat objectiva, ja que el primer procediment tendeix a què es declari la vulneració dels drets a la intimitat i a l'honor, i, el segon, té per objecte aquesta declaració i, a més, la de la vulneració del dret a la presumpció d'innocència dels afectats.

- Afegint que si bé hi ha una identitat de la causa de demanar (*causa petendi*) és perquè l'objecte de tots els procediments, inclòs el penal, rau en la publicació de l'article de premsa que vulnera els drets fonamentals dels recurrents.

- Considera que no se li pot retreure haver utilitzat els procediments de manera simultània; precisa que va instar el procediment urgent i preferent posteriorment al procediment abreujat, perquè els tribunals no actuaven de manera efectiva.

- Basant-se en la jurisprudència del Tribunal Europeu dels Drets Humans, considera que la publicació dels noms i cognoms, del lloc de treball i del cens vulnera de manera manifesta els drets a la intimitat i a l'honor, els quals constitueixen els límits del dret a la llibertat d'informació.

- En darrer lloc, manifesta que el dret a la presumpció d'innocència vincula no només els poders de l'Estat en el marc d'un procediment judicial, sinó també els tercers particulars, especialment, els mitjans de comunicació i la societat, quan aquests actuen generant judicis paral·lels.

- Per tant, al·lega que la Sala Civil no va fonamentar la seva decisió pel fet de considerar que la presumpció d'innocència no pot ser menystinguda per conductes de tercers que puguin qüestionar-la, entre els quals els mitjans de premsa.

- Per tots aquests motius demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets esmentats, que anul·li les resolucions impugnades i que acordi retirar la notícia denunciada de tots els medis digitals o físics. Així mateix, demana que mentre duri la tramitació d'aquest recurs i de manera prèvia s'impedeixi l'accés per internet a la notícia que els afecta.

2.2. Argumentació de la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia

- La Sala Civil exposa que l'ordenament jurídic andorrà preveu la coexistència de dues vies processals per defensar els drets a la intimitat, a l'honor i a la pròpia imatge, el procediment abreujat regulat a la Llei 30/2014, del 27 de novembre, qualificada de protecció civil als drets a la intimitat, a l'honor i a la pròpia imatge, i, el procediment urgent i preferent, establert a l'article 41.1 de la Constitució.

- Citant la seva jurisprudència, recorda que els justiciables tenen un dret d'opció i poden triar entre un i altre procediment, però no poden substanciar els dos processos de manera simultània. Una vegada escollida una d'aquestes dues opcions, no es pot substanciar l'altra al mateix temps.

-
- En aquest cas, els recurrents van iniciar en primer lloc el procediment abreuïat, i, seguidament, van plantejar el procediment urgent i preferent.
 - Ara bé, ambdós procediments tenen la mateixa causa de demanar, la vulneració dels seus drets a la intimitat i a l'honor, que es fonamenta en uns mateixos fets, la publicació d'un article de premsa.
 - Per consegüent, la Sala Civil confirma la sentència de la Batllia de Guàrdia que admet l'excepció peremptòria d'inadequació de procediment.
 - D'altra banda, la Sala Civil declara que el principi de la presumpció d'innocència només s'aplica en relació amb els poders públics de l'Estat, i, en particular, en relació amb un procés judicial, i no en relació amb particulars, entre els quals els mitjans de premsa.
 - Considera, per tant, que la Batllia de Guàrdia va desestimar degudament la demanda de vulneració del dret a la presumpció d'innocència per part de la societat Premsa Andorrana, SA, vulneració adduïda en el procediment urgent i preferent.
 - Per aquests motius, va confirmar íntegrament la sentència de la Batllia i va desestimar el recurs d'apel·lació plantejat per la part recurrent.

3. Fonaments jurídics del Tribunal Constitucional

- 3.1. El recurs d'empara no converteix el Tribunal Constitucional en una tercera instància ni en un tribunal suprem.
- 3.2. Quan un recurrent al·lega la vulneració del dret constitucional a obtenir una decisió fonamentada en Dret (article 10.1 de la Constitució), l'únic objecte del recurs d'empara és el de verificar que les decisions impugnades estiguin motivades i es fonamentin en un raonament jurídic que no sigui il·lògic ni absurd.
- 3.3. Quan entren en joc drets substancials, el control d'aquest Tribunal en el marc del recurs d'empara consisteix a determinar si els recurrents han estat privats o no d'una protecció efectiva, és a dir, si han estat situats o no en una indefensió material (veg. per ex. el punt 3.3 de l'aute del 22 de desembre del 2017, recaigut en la causa 2017-33-RE, o el punt 3.1 de la sentència del 19 de febrer del 2018, recaiguda en la causa 2017-53-RE).
- 3.4. En aquesta causa, el Tribunal ha de pronunciar-se en relació amb dues qüestions, el caràcter acumulatiu o no dels procediments per a la defensa dels drets a la intimitat i a l'honor, i, la qüestió de l'oposabilitat de la presumpció d'innocència als particulars.
- 3.5. Pel que fa a la primera qüestió, és clar que l'ordenament jurídic andorrà estableix dues vies processals diferents per protegir els drets a la intimitat i a l'honor, el procediment abreuïat, regulat a la Llei 30/2014, del 27 de novembre, qualificada de protecció civil als drets a la intimitat, a l'honor i a la pròpia imatge, i, el procediment urgent i preferent, establert a l'article 41.1 de la Constitució.
- 3.6. El procediment abreuïat implica una tramitació per establir l'existència o no de la vulneració esmentada i permet als òrgans judicials adoptar mesures cautelars i, si s'escau, indemnitzacions reparadores.

3.7. El procediment urgent i preferent implica més agilitat i rapidesa, però sense finalitat indemnitzatòria.

3.8. La jurisprudència del Tribunal Superior de Justícia estableix que si bé l'ordenament jurídic andorrà ofereix als justiciables diverses vies per defensar els seus drets a la intimitat i a l'honor, aquests no les poden substanciar al mateix temps i de manera acumulativa, sinó que han d'escollir aquella que els hi sembli més adequada per a la seva defensa.

3.9. La interpretació del caràcter no acumulatiu de les vies processals no és ni il·lògica, ni irraonable, ja que tant l'una com l'altra són de naturalesa a assegurar una protecció apropiada dels drets a la intimitat i a l'honor.

3.10. En aquest cas, els recurrents no van escollir com a primera opció seguir el procediment urgent i preferent, que és més ràpid, sinó que van preferir instar el procediment abreujat, el qual pot ser més llarg, però ofereix la possibilitat d'obtenir una indemnització.

3.11. La Sala Civil va motivar degudament la seva decisió en considerar que els recurrents no podien invocar *a posteriori* l'agilitat del procediment urgent i preferent, quan haguessin pogut emprar aquesta via des de l'inici.

3.12. Atesa aquesta conclusió, en l'estat actual de la causa, el Tribunal Constitucional no pot entrar a valorar el fons de la vulneració dels drets a la intimitat i a l'honor, sense perjudici que ho pugui fer, si s'escau, una vegada finalitzada la via del procediment abreujat.

3.13. Pel que fa a la segona qüestió, la presumpció d'innocència és un principi processal que regula la càrrega de la prova en el marc d'un procés.

3.14. Aquest principi significa que a la persona imputada no li correspon aportar la prova de la seva innocència, sinó que és aquell que l'acusa que ha d'aportar la prova de la seva culpabilitat.

3.15. Per consegüent, atès que el principi de la presumpció d'innocència només podia produir efectes en relació amb els poders de l'Estat, i, en particular, en relació amb la institució judicial, la Sala Civil ha fonamentat degudament la seva decisió.

3.16. Per aquests motius, cal declarar la inadmissió a tràmit d'aquest recurs d'empara.

Per tot això que s'ha exposat,

El Tribunal Constitucional del Principat d'Andorra,

Decideix:

1. No admetre a tràmit el recurs d'empara 2020-40-RE presentat per la representació processal dels Srs. Gerard Roure Ramírez, Patricia Olmo Rovira, Sergi Moreno Marín, Antoni Aguilar Ribot, Aurora Braganza Castellanos, Miquel Videl Plasencia, Richard Imbernón Ríos, Cristian Gabriel Sánchez, Sergi Marsal Aranega, Rafael Amat Escobar, Julià Sánchez Soto, Adrián Pérez Teixidó i Joan

Aguilera Jiménez, contra l'aute del 7 de gener del 2020 i la sentència del 27 de gener del mateix any, dictats per la Batllia de Guàrdia (Penal), i contra la sentència del 22 d'abril del 2020, dictada per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia, en el marc d'un procediment urgent i preferent.

2. Notificar aquest aute a la representació processal dels recurrents, a la presidenta de la Batllia, al president del Tribunal Superior de Justícia i al Ministeri Fiscal.

3. Publicar aquest aute, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

Acordat a Andorra la Vella, el 13 de juliol del 2020.

Dominique Rousseau
President Vicepresident

Josep-D. Guàrdia Canela

Joan Manel Abril Campoy
Magistrat

Magistrat

Jean-Yves Caullet